

CONVOCAAT 2008, 3

LIMBURGS GESCHIED- EN OUDHEIDKUNDIG GENOOTSCHAP

mede gesubsidieerd door de

provincie limburg

Historische Kring Maastricht

Drs. F.E.R. Hovens

Uitbelderstraat 27 B

6211 SL Maastricht

06 40 70 54 28

frankhovens@home.nl

Activiteit: *Lezing over Opgravingen basiliek Tongeren*

Wanneer: *Op maandag 3 maart 2008 van 20:00 tot 22:00 uur*

Locatie: *aula VMBO-locatie Bonnefantencollege, Eenhoornsingel 100 Maastricht*

Korte omschrijving, inleiding: Lezing door Alain Vanderhoeven met de titel: Opgravingen in de basiliek van Tongeren: is de bisschopskerk van Servatius teruggevonden?

Van harte nodigt het kringbestuur u uit voor een lezing door Alain Vanderhoeven op **maandag 3 maart** in de aula van de VMBO-locatie van het Bonnefantencollege (Eenhoornsingel 100). De lezing begint om **20.00 uur**.

De titel van de voordracht luidt:

Opgravingen in de basiliek van Tongeren: is de bisschopskerk van Servatius teruggevonden?

De spreker stuurde ons de volgende toelichting:

Sinds 1997 worden in fasen noodopgravingen in de O.L.V.-basiliek van Tongeren uitgevoerd. Aanleiding voor de opgravingen is de aanleg van een vloerverwarming en kelders binnen en op enkele aansluitende percelen buiten de huidige kerk. De kosten worden gedragen door het Agentschap R-O Vlaanderen, het VIOE, de provincie Limburg, de stad Tongeren en de kerkfabriek. Het onderzoek bracht resten aan het licht van de Romeinse stad Tongeren en van vijf elkaar opvolgende middeleeuwse kerken. In de lezing staat de bouwgeschiedenis van de midden en late keizertijd en van de vroege middeleeuwen centraal.

In de midden keizertijd, de periode van het einde van de 1ste eeuw tot het einde van de 3de eeuw, stond een grote en luxueus ingerichte stadswoning of domus op de plek van de huidige O.L.V.-basiliek van Tongeren. Deze woning heeft een lange en bewogen geschiedenis gekend en is tweemaal afgebrand, éénmaal omstreeks het midden van de 2de eeuw en éénmaal aan het einde van de 3de eeuw. Eén onderdeel van de oude domus, een zaal met absis, is waarschijnlijk in de late 3de en vroege 4de eeuw blijven functioneren, samen met een klein badgebouw.

In de late keizertijd, de 4de eeuw, werd op het puin van de voormalige stadswoning een basilica opgericht. Daarvan zijn delen van de noordelijke buitenmuur, de oostelijke absis en van pijlers tussen de middenbeuk en de zuidelijke zijbeuk bewaard gebleven. Ten oosten van deze basilica zijn de paalgaten van een fundering weergevonden, die eveneens een basilicale plattegrond beschrijven, maar waarop nooit muren zijn gebouwd. We kunnen niet uitmaken of dit onvoltooid bouwproject ouder of jonger dan de reeds vermelde basilica is.

In de vroege middeleeuwen werd de absis van de Romeinse basilica in een kerkgebouw opgenomen, waarvan we verder vooral de westelijke buitenmuur met de ingang weergevonden hebben. De kerk dateert uit de Merovingische periode en werd in de Karolingische periode vergroot. In de 10de of 11de eeuw werd deze vroegmiddeleeuwse kerk volledig afgebroken.

De Spreker

Alain Vanderhoeven heeft aan de Katholieke Universiteit van Leuven archeologie (zgn. nationale archeologie) en geschiedenis (van de oudheid) gestudeerd en aan de Universiteit van Amsterdam culturele prehistorie (provinciaal Romeinse archeologie en ecologische archeologie).

Vanaf 1985 voert hij in Tongeren noodopgravingen uit voor de Nationale Dienst voor Opgravingen (NDO), die later tot het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium (IAP) van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap is omgevormd. Midden jaren 90 heeft hij ook noodonderzoek in Tienen gedaan.

Van 1999 tot 2003 was Alain Vanderhoeven hoofd van de buitendienst Limburg van het IAP en belast met beheer en onderzoek van het archeologisch erfgoed in de provincie Limburg. Sinds de jongste reorganisatie in 2004 van het IAP tot het Vlaams Instituut voor het Onroerend erfgoed (VIOE) werkt hij als onderzoeker archeologie in de cel onderzoek en advies. Hij doet onderzoek en geeft advies ter ondersteuning en uitvoering van het archeologiebeleid van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, met name in Limburg.

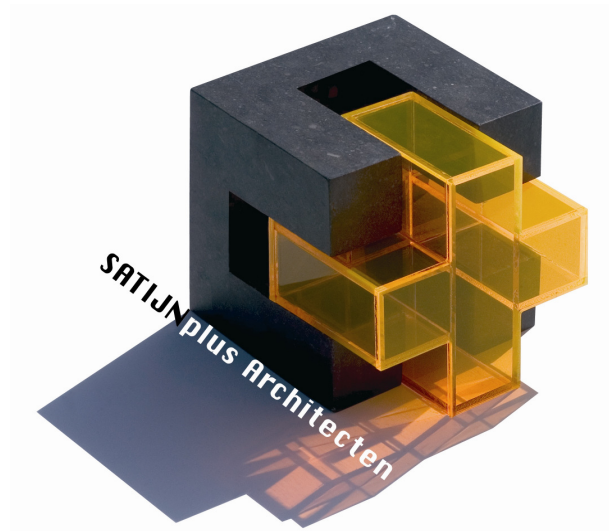
NB: KLEDINGADVIES

Wellicht heeft u aan den lijve ondervonden dat de verwarming in de aula van het Bonenfantencollege niet optimaal functioneert. Het probleem kan om verschillende redenen niet op korte termijn verholpen worden. Dat spijt ons zeer. We willen u adviseren om u voor de lezing **warm te kleden**.

Het ' Bezoek aan de Buren ' vindt dit jaar in Tongeren plaats, en wel op zaterdag 29 maart vanaf 13.00 uur. De opgravingen in de basiliek zullen bij dit bezoek centraal staan. Meer hierover in het volgende convocaat.

LGOG Boekenbeurs

Voorafgaand aan de lezing en jaarvergadering van 7 april vindt er een kleine boekenbeurs plaats waar LGOG-publicaties voor een gereduceerde prijs te krijgen zijn. Aanvang 19.00 uur.

Sponsors Historische Kring Maastricht LGOG